

Ali mala cipa *Anthus pratensis* gnezdi v Sloveniji? Does Meadow Pipit *Anthus pratensis* breed in Slovenia?

Mislil sem, da bom lahko zapisal naslov nekoliko drugače, brez vprašaja. Stvari pa so se obrnile nekoliko po svoje. A vseeno je vprašanje toliko zanimivo, da ga kaže skupaj pretuhtati - in po možnosti v bodoče tudi rešiti.

Gnezdenje male cipe v Sloveniji ni poznano (Matvejev-Vasić, 1973), niti ni zanesljivih podatkov o njenem gnezdenju v drugih predelih Jugoslavije (Matvejev, 1976: 81).

Ko smo si 27.6.1973 s kolegi z Zavoda za spomeniško varstvo iz Maribora ogledovali naravne znamenitosti Štajerske, smo se ustavili tudi v Cegonci, hrastovem gozdu v bližini Slovenske Bistrice. Na bližnji travnik smo šli pogledat znamenita jezerca "Morska oka". Mojo pozornost je pritegnil samec cipe, ki je neutrudno pel in se območno spreletaval na bližnjem rahlo zamočvirjenem travniku. Pel je podobno kot drevesna cipa, zadnji del napeva pa je bil povsem drugačen, končal se je z zvonkim "klinkanjem". Samec je med petjem poletel kvišku, pri zadnjem delu pesmi pa v značilnem letu spet pristal na tleh. Brez dvoma je bil to samec male cipe, *Anthus pratensis*.

Ponovna priložnost, da sem obiskal ta predel, se mi je ponudila 17.6.76. Tedaj sta tu pela dva samca male cipe. Petje sem kontroliral s posnetkom na magnetofonskem traku. V bližini je pela tudi drevesna cipa *Anthus trivialis*. Zanimivo je, da je petje drevesnih cip v teh predelih nekoliko drugačno, kot sem ga bil vajen. Petje je bolj zvonko, kot bi se malo "nalezle" petja male cipe. Tega dne sta peli dve mali cipi tudi v Račah, in sicer v zamočvirjenem delu, poraščenem z ločkom, zahodno od ribnikov.

Ko sem 11.6.1982 prišel ponovno v Slovensko Bistrico, se dolgo nisem znašel, kje je travnik, ki sem ga iskal. Končno sem se moral sprijazniti z resničnostjo: kjer je bil travnik z malimi cipami, je bila velika njiva, zasejana s pšenico, kje so bila

17. Mala cipa (I. Geister)
17. Meadow Pipit (I. Geister)

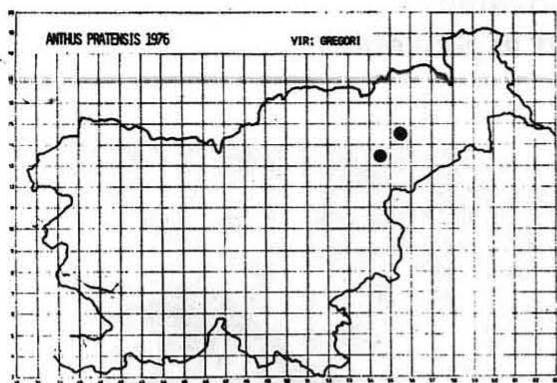
Slika 1: Gnezditvena razširjenost male cipe v Evropi (Peterson etc.)
Figure 1: Breeding distribution of the Meadow Pipit in Europe (Peterson etc.)

"Morska oka", pa je dalo slutiti le nekaj trstov v krogu krnjave pšenice.

Končne potrditve o gnezdenju male cipe v Sloveniji tako nisem dobil, ostali so podatki za leti 1973 in 1976. Vprašanju njenega gnezdenja v Sloveniji moramo posvetiti vso pozornost. Primerna mesta za njeno gnezdenje so predvsem rahlo zamočvirjeni (zato manj obdelovani!) travniki (npr. v okolici Pragerskega, Slovenskih Konjic, Slovenske Bistrice, Rač itd.).

SUMMARY

In 1973 and 1976 the author observed, in two localities in the north-eastern Slovenia, territorial singing males of the Meadow Pipit species in their breeding period. Later they were not seen there any longer, while one of the localities was even destroyed. Breeding of this species has not been known in our country, so that a question is raised, if the Meadow Pipit should be counted as a new Slovene breeder.

Slika 2: Gnezditvena razširjenost male cipe v Sloveniji (Gregori)
Figure 1: Breeding distribution of the Meadow Pipit in Slovenia (Gregori)

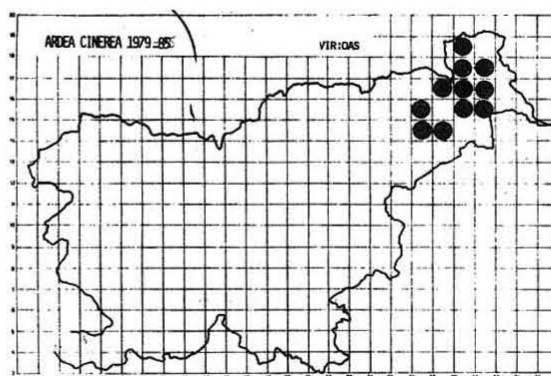
LITERATURA

- Matvejev, S.D., V.F. Vasić, (1973): Catalogus faunae Jugoslaviae. Aves IV/3, SAZU, Ljubljana.
Matvejev, S.D., (1976): Pregled faune ptica Balkanskog poluostrva. Posebna izdaja, knjiga 46, SANU, Beograd.

Janez Gregori,
Podkoren 72,
64280 Kranjska Gora

Kolonija sive čaplje *Ardea cinerea* v Bišu ogrožena A threat to the Grey Heron *Ardea cinerea* colony at Biš

Dne 4.4.1985 sem obiskal kolonijo sivih čapelj v Bišu blizu Lenarta v Slov. goricah, da bi ugotovil število zasedenih gnezd. Bližajoč se koloniji v jelševem gozdičku sredi obširnega polja, sem presenečen obstal. Ugledal sem podrta drevesa, ki so bila del kolonije. Številna gnezda so ležala na tleh in nemo pričala o nevestnem početju človeka. Verjetno je kmet jelše posekal zaradi potrebe po drvih, kar pa ne opravičuje uničevanja gnezd sive čaplje oziroma ogrožanja cele kolonije. O tem žalostnem primeru sem obvestil tudi Zavod za spomeniško varstvo Maribor, ki bo ustrezno ukrepal čeprav kolonija ni zavarovana.

Slika 1: Gnezditvena razširjenost sive čaplje v Sloveniji (OAS)
Figure 1: Breeding distribution of the Grey Heron in Slovenia (OAS)